

MAGYAR LAJOK

Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

XI. évfolyam, 231 (3095) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Magyar kötelesség a tél küszöbén

(P. I.) Októberben már nálunk is hűvösre fordul az idő. Csak a mostani kivételesen kedvező időjárásnak köszönhetjük, hogy az éjszaka és hajnali lenyúlás után nappal még mindig enyhe a levegő és tulajdonképpen még az őszi felöltők sem váltak szükségessé. Az őszi azonban már télre felkészítettségű. Az őszi azonban már télre felkészítettségű. Az őszi azonban már télre felkészítettségű.

Lehetetlen, hogy ne gondoljunk ezekben a napokban a harctéren küzdő katonákra. Lehetetlen, hogy ne gondoljunk azokra, akik hevenyészett védőhelyeken, legjobb esetben rozoga falusi házakban, gránátverte városokban vagy földalatti fedezékekben találnak menedéket az időjárás viszontagságai ellen. Lehetetlen, hogy ne gondoljunk az orosz tájak időjárásának keménységére. Ott már sok helyen az őszi is véget ért és elvitathatatlanul, teljes szigorával beköszöntött a tél. Az orosz tél, amely nem ismer enyhe napokat, heteket. Az a tél, amely metsző, csontig hatoló hidegével, fagyos, jeges szeleivel szinte emberfeletti feladattá teszi a honvédek hősi harcait és helytállását.

Csak ezzel a megfontolással tudjuk értékelni, hogy mit jelent a honvédeknek a téli ruhák, meleg holmik összegyűjtése. Csak így értjük meg, hogy a legkisebb darab, amit idejében adunk, mennyi szolgálatot tehet ott kint a fronton. Nem jótékonykodás, nem elviselhető szépséghibák eltüntetése volt ez a gyűjtés, hanem a honvédek arcvonalának megszilárdítása és megerősítése. Aki adott, annak lelkiismeretét megnyugtatta az adás tudata, amikor látja a közelgő téli jeleket. Aki adott, az tudja, hogy talán emberéletet, drága magyar életet mentett meg ajándékával.

A gyűjtés eredményét most közzéte a központ. Az összesítés után kintint, hogy több ezer meleg téli bunda és mintegy 70.000 kiló gyapjúfonal gyűlt össze az egész országban. Illetékesek megállapították, hogy az ország népe szegénységéből is tudott áldozni, mert átértézte áldozatának nemzetvédelmi fontosságát.

Amikor erről beszámolunk, nem mulasztjuk el a felhívást: aki még eddig sem adott semmit, akinek önzését nem tudta legyőzni a nemzeti érzés, az adjon emberi érzésből. Gondoljon a tél borzalmaira és arra, hogy talán érte és helyette állanak a vártán azok, akik számára elviselhetőt kell tennünk a kötelességteljesítést. Adjon az, aki még eddig nem adott, hogy megnyugtathassa lelkiismeretét.

Vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter a harctérré utazott

Téli pihenő kezdődik a középső és északi arcvonalszakaszon. Iránból visszavonták a megszálló szovjet csapatokat

Dakar ellen minden órában várható az angolszász támadás

Vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter szerdán a harctérré utazott, ahol tanulmányozza a hadsereg ellátásának kérdését és ellenőrzi, hogy kellő időben megérkezett-e katonáinknak az összegyűjtött téli ruha. A német főhadiszállást is felkeresi. Körülbelül hét hét múlva tér vissza Budapestre.

Berlini jelentés szerint a keleti hadszíntér északi és középső arcvonalszakaszán a téli pihenő kezdetét várják, minthogy az időjárás már kezd téliessé válni.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A lappföldi arcvonalon a harci tevékenységet erősen korlátoz-

za az esőzés és a havazás. Az északi és középső szakaszról is helyenként heves esőket jelentenek. Ugy látszik, megkezdődött az ősi sár korszaka. A Don mentén meghiusultak a szovjet támadó kísérletei és a szovjet csapatokat melyeknek érzékeny veszteségeket okoztak, kiindulási állásaikba vetették vissza. Az arcvonal egyik, kiöblösödő szakaszán 5 szovjet páncélos közvetlenül a német állások előtt harc képtelenné válva, mozdulatlanul ott maradt. Sztalingrádnál az átmenetileg élénkebb üzérégi tüzön kívül kedden nem történt jelentősebb harci cselekmény.

hivatalos köreinek arra, hogy közvetlen eszmecsere folytasson a katonai tanácsadókkal. Az értekezleten Toyo miniszterelnök általános visszavonulást vetett az eddigi intézkedésekre, majd megállapította a déli területek közigazgatási irányvonalát. Az értekezleten Jáva, Malaya, a Fülöp-szigetek, Burma és Singapur katonai tanácsadói vettek részt.

Nagyobb amerikai hajókaraván jelent meg Dakar környékén

Az Uj Nemzedek írja: Madridi jelentés szerint kedden este olyan hírek terjedtek el, hogy a szövetségesek Nyugat-Afrikában újabb támadásra készülnek francia terület ellen. A Madridba érkezett hírek arról szólnak, hogy amerikai és brit csapatokat vontak össze Brit-Cambia és Francia-Szenegalia határán. Minden órában számolni lehet a Dakar elleni támadással. Olyan hír is van, hogy nagyobb amerikai hajókaraván jelent meg Dakar környékén, ahol megkísérik a csapatok partraszállítását.

Stalin részt akar venni a szövetségesek hadászati terveinek kidolgozásában

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni Times szerint Sztalin komoly kívánsága, hogy a szövetségesek hadászati terveinek kidolgozásába vonják be az ő politikai és katonai képviselőit is. A kínaiak is kifejezésre juttatták azt a kívánságukat, hogy szavukat hallathassák a döntéseknél. Oroszország elégedetlen a szövetségesek részéről juttatott hadianyagszállományoknak mennyiségével. Egyre világosabb, hogy egyfelől a szövetségesek és a Szovjet között, másfelől a szövetségesek és Kína között olyan kérdések merülnek fel, melyeket meg kell oldani. Vannak súlyos problémák ezenkívül is, így az a kérdés, hogy az Egyesült Államok haditengerészeti és légi tevékenységének termelését saját védelmére tartalékolja vagy pedig a szövetségeseknek szállítja? Ugyancsak sok hadianyagra van szüksége Ausztráliának is. Egyre tisztábban látható, hogy a közös hadvezetésben nincs meg az elengedhetetlenül szükséges egyetértés.

Utban van Kaukázus felé az iráni szovjet hadsereg

Rómába érkezett jelentés szerint a szovjet hadsereg Iránban állomásozó hadosztályait visszavonják. Az egész szovjet megszállóhad sereg utban van a Kaukázus felé, hogy pótolja az ottani szovjet csapatoknak emberben és

hadianyagban elszenvedett súlyos veszteségeit.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A déli területen működő japán katonai tanácsadó szervek Toyo miniszterelnök jelenlétében a hadügyminiszteriumban értekezletre ültek össze. Az értekezlet célja az eddigi tapasztalatok kiértékelése és egyúttal alkalomnyújtás Tokió

Ülést tartott a képviselőház közjogi és pénzügyi bizottsága

Egyhangúlag elfogadták a Kormányzóhelyettes emlékéért megőrkítő törvényjavaslatot

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház közjogi és pénzügyi bizottsága szerdán délelőtt Kossuth Pál elnöklésével ülést tartott, melyen az elnöki tisztelet töltötték be. A bizottság Kossuth Pál javaslatára közfelkiáltással Putnoky Móricot választotta elnökévé, aki kegyeletesen megemlékezett Péchy Lászlónak, elnöki székében elődének elhunytáról és Petró Kálmán haláláról. Az együttes bizottság azután Hunyadi-Buzás Endrét választotta a vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyet-

tes hősi halála emlékének és a nemzet hálájának megőrkítéséről szóló törvényjavaslat előadójává, majd megkezdte a javaslat részletes tárgyalását. A bizottság a javaslatot hozzászólás nélkül részleteiben is változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy tárgyalására a sürgősséget kéri a háztól.

Az Esti Újság írja: Petró Kálmán országgyűlési képviselő holttestét a kerepesi temetőben történt beszentelés után Egerbe viszik, ahol a család; sírban helyezik el.

Elfogták a budapesti rablógyilkosság egyik tettesét

Rövidesen kézrekerül a vidékre szökött tettestárs is

A Magyar Országos Tudósító jelenti: Varga István személyében elfogták a margit-köruti gyilkosság egyik tettesét. Varga vallomásaiban elmondta, hogy nem ő követte el a gyilkosságot, hanem Jakab Tibor 20 éves utazó, a barátja. Vargát bekísérték a főkapitányságra, ahol kihallgatása során előadta, hogy Jakab Tiborral együtt többször járt Fligl József lakásán. Szombaton este is együtt voltak, megvacoráztak, majd vacsora után Jakab Tibor tarkón ütötte Fligl Józsefet, Varga pedig állonvágtá. Fligl eszméletlenül összeesett, mire Jakab Tibor zsebtöredőt gyömöszölt szájába és törülközőt kötött nyakára, amellyel megfojtotta. Állítása szerint a gyilkosságot este 8 és fél 9 között, tehát még az elsötétítés előtt követték el.

A gyilkosság után bőröndökbe csomagolták Fligl ruháit és egyéb értéktárgyait. Azután elmentek egy Vörösmarty-utcai szállodába, ahol aját nevéükön szobát béreltek. Másnap, amikor a rádiókörzés napvilágot látott elhatározták, hogy Jakab Tibor vidékre szökik. Varga István pedig álnéven a fővárosban marad. A bőröndöket a szállóban hagyták és most is ott vannak. Vargát később a Dessoeffy utcai City-szállodában fogták el. A főkapitányságon jegyzőkönyvbe foglalták Varga István vallomását és azonnal megindították a nyomozást Jakab Tibor kézrekerítése ügyében. Valószínű, hogy rövidesen elfogják őt is. Csak Jakab elfogása és kihallgatása után derül majd fény a gyilkosság részleteire.

Burgonyaellátási értekezlet lesz szombaton a városházán

Átiratokban kéri a Kereskedelmi Csarnok a polgármestertől több fontos kérdés rendezését

Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedelmi Csarnok több átiratot intézett a polgármesterhez, amelyben kérdésekben kér, illetve javasol intézkedéseket.

Egyik átiratában felhívja a polgármester figyelmét a burgonyaellátás nehézségeire. Kéri a polgármestert, lépjen a város erőlyesen közbe, hogy a helyi burgonya kereskedők vásárlási engedélyt kapjanak általában, hogy a burgonyaellátás a szükségletnek megfelelően szabályoztassék. A polgármester oly fontosságot tulajdonít ennek a kérdésnek, hogy szombaton délelőtt 11 órára értekezletet hív össze, amelyre meghívja a főispánt, mint a városi közéletmezős kormánybiztosát, Varga László tanácsnokot, az iparhatóság vezetőjét, Dobay aljegyzőt, a közéletmezősi hivatal főnökét és Fazekas Lajos közéletmezősi ügyi felügyelőt és a helyi burgonyakereskedőket. Az értekezleten hozandó javaslat alapján fog a város vezetősége a burgonyaellátás ügyében intézkedéseket foganatosítani.

Vegyék ki a nagykereskedelmet a zsidók kezéből!

Egy másik átiratban a kereskedők zárórájának ügyével foglalkozik a Kereskedelmi Csarnok. A vonatkozó törvény alapján kéri a város vezetőségét, hogy változtassa meg az üzletek déli és esti záróráját olyképpen, hogy az üzletek délben 13 órától 14 óráig legyenek zárva, a délután 17 órakor zárjanak. Ez világítás és fűtés tekintetében jelentős megtakarítást jelentene. A kérdésben a polgármester a rendőrség és az iparhatóság meghallgatása után dönt. A Kereskedelmi Csarnok javasolja továbbá a polgármesternek, hogy a nagykereskedelmet vegyék ki a zsidók kezéből és azt megbízható, kizárólag keresztény kereskedőkre bízják. A polgármester Varga László tanácsnoknak adta ki javaslatlételle az ügyet.

Nincs elegendő utánpótlás kereskedőtanoncokban

Kéri továbbá a Kereskedelmi Csarnok, hogy a közszükségleti cikkek árának megállapításánál vonják be a Csarnok képviselőjét is abba a bizottságba,

amelytől erre vonatkozóan véleményt kér az iparhatóság. A polgármester utasítást adott, hogy az ármegállapító javaslatoknál az érdekelte szakiparosok képviselőit előzőleg hallgassák meg.

Felhívja a Kereskedelmi Csarnok a város vezetőségének figyelmét arra, hogy Nagyváradon az összes üzletágakban mindössze 97 keresztény kereskedő-

tanoncot alkalmaztak a kereskedők, ami nem elegendő az utánpótlás biztosítására. A Csarnok kéri a polgármestert, hasson oda, hogy a keresztény kereskedők tartssanak tanoncokat. Soós István polgármester a kérdést megbeszéli az illetékes tényezőikkel és rövidesen intézkedést foganatosít.

Perfelvétel volt a Sebes Körös Társulat-Marta Savu birtokvisszaperelési ügyben

28 ezer pengő kifizetése ellenében az épület visszadását kéri

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai törvényszék dr. Hoványi pogári egyes bírója szerdán tartott perfelvételt annak az ingatlankeresetnek ügyében, amelyet a Sebes-Körös Armentesítő Társulat adott be dr. Marta Savu román ügyvéd ellen, s amelyben a Társulat visszaperli Marta Savutól Szaniszló-utcai, egykori székházát. Marta Savu 1926-ban vette meg az ingatlant egymillió lejért s a Társulat most azon a címen perli vissza, hogy — mint keresetében előadja — a trianoni békeparancs következtében kénytelen volt székhelyét Szeghalomra áttenni. A román hatóságok elrekvirálták az épüle-

tet a tanfelügyelőség részére s a kényszerhelyzetek egész sorozata állt elő, úgy, hogy — a vezetett fejszének legálább a nyelét menteni akarván, — végül is kénytelen volt a házat eladni. Tekintettel arra, hogy a Társulat most visszaköltözött Nagyváradra, az egymillió lei akkori eladási árának megfelelő 28 ezer 200 pengő visszafizetése ellenében az ingatlan visszaitélését kéri.

A Sebes-Körös Armentesítő Társulatot dr. Bertóthy Károly kormányfőtanácsos, a Társulat elnöke, az alperest dr. Gszglódy Miklós képviselte a perfelvételi tárgyaláson.

Megbüntette a törvényszék az engedély nélkül bört feldolgozó timárt és cipészt

Enyhítésért fellebeztek a kényszerhelyzettel védekező vádlottak

Nagyvárad. Saját tud. Közszükségleti cikkek jogtalan elvonásának büntetével vádoltan állt a bíróság előtt J. P. timárségéd és V. J. cipész.

A terükre rótt bűncselekményt — a vádirat szerint — azzal követték el,

hogy F. P. ez év februárjában ismeretlen egyéntől az anyaggazdálkodás börtipari központjának engedélye nélkül négy darab borjú és két darab marhabőrt nyersállapotban megvásárolt és azt engedély nélkül, kikészítve

forgalomba hozta. V. J. ebből a börtanyagból 6 kgr. súlyu talpanyagot a hatóság által megszabott legmagasabb áron felül megvásárolt s ezzel háboru idején olyan közszükségleti cikket, mellyel a szabad rendelkezést a miniszterium korlátozta, jogtalan hasznoszerzésre irányuló céllal az igénybevétel elől jogellenesen elvont. A vádlottak, akik mindkettő büntetlen előéletű, dolgos iparosemberek, nem tagadták bűnösségüket, de azzal védekeztek, hogy nem volt munkájuk, mert kiutalást abban az időben nem kaptak s így kénytelenek voltak ezt az utat választani, hogy maguknak és családjuknak a legszükségesebb mindennapit előteremtsék.

A bíróság bűnösnek mondotta ki a vádlottakat, közszükségleti cikk jogellenes elvonásának vétségében és ezért F. P.-t 1 hónapi és 15 napi fogházra, V. J.-t 1 hónapi fogházra ítélte, egyben a lefoglalt bört elkobzását rendelte el. A vádlottak enyhítésért, az ügyész súlyosbításért fellebeztek.

Felmentette a törvényszék a gondatlanságból származó emberöléssel vádoló anyát

Még az elmúlt télen történt, hogy Hajas Mária, poklosteleki asszony 6 éves kiefia több társával együtt átment a szomszédba játszani. Ott egy óvatlan pillanatban a nyitott tűzhelyből kicsapó lángtól ruhája lobot vetett s a gyermek súlyos égési sebeket szenvedett. Később bele is halt sérüléseibe. Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés címen emelt vádat Hajas Mária ellen, akinek ügyét szerdán délelőtt tárgyalta a törvényszék dr. Várady tanácsa. Dr. Beóthy Konrád orvosszakértői vélemények meghallgatása után a bíróság felmentette Hajas Mária-t a gondatlanságból okozott emberölés vétségének vádjá alól, mert — mint az indokolás mondja — a megégett gyermeket másnap orvoshoz vitte, s bár az orvos utasításának nem tett eleget, amikor harmadnap már elmulasztotta a gyermek újbóli orvoshozvitelét, az orvosszakértői vélemény szerint az égés a többi testrészekre is áttért, úgy, hogy a beteg a legnagyobb orvosi kezelés mellett sem lett volna megmenthető.

A vádlottak padján zokogó paraszt asszony mélyről feltörő „köszönöm szépen”-nel vette tudomásul a felmentő ítéletet.

Apollo filmszínházban

Az évad legnagyobb sikerű filmje

Őrségváltás

Főszerepben: CSORTOS, PAGER, HIDVÉGHY VALERIA

Belvárosi

Szerdán utoljára

Vetélytársak

Csütörtörtől Gentrifészek

A szezon legnagyobb sikerű vigjátéka.
Tolnay K., Vaszary P., Csontos, Hajmássy, Pethes.

Jókai Mór legnépszerűbb regényének filmváltozata

Aranyember

Főszereplői: Kiss Ferenc, Uray, Egrý Mária, Füzess Anna

CASINOBAN

Roosevelt a Szovjetunióknak ígérte oda a Dardanellákat

Ellentámadásokkal próbálkoztak a bolsevisták Stalingrádnál. Pokollá változott a romváros védőinek helyzete

Isztanbul. (MTI) A Stefani jelenti: Az egyik török lap ismerteti a *Colliers* amerikai folyóirat fedőlapját és a folyóirat térképeinek másolatát, amelyek Renner tanár cikkének keretében megjelentek. A lap hangoztatja, hogy Renner Roosevelt környezetéhez tartozik. Renner szerint Törökország többé nem lehet része Európának és a Dardanellákat át kell adni a Szovjetnek. A lap egész Törökország felháborodását fejezi ki az amerikai tervvel szemben.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A bolsevisták hétfőn Stalingrádban ellentámadással próbálkoztak. páncélos erők támogatásával. A német csatarepülő, páncéltörőgépek és géppuskák tüzeben az ellenség ellentámadása összeomlott. A romváros utcáin elkeseredett közelharcokban vettek vissza a bolsevista egységeket. A németek egy talpalattnyi földet sem adtak fel az elfoglalt területekből.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: A londoni *Sunday Times* foglalkozik a Szovjet katonai helyzetével és a következő megállapításokra jut: Az eljövendő hónapokban a Szovjetnek sok baja lesz az élelmezési és üzemanyagproblémákkal, úgyhogy a tél folyamán nagyszabású ellentámadási akciókra nem gondolhat.

Polgári személyeket állít a torlaszokra a szovjet hadvezetőség

Berlin. (MTI) A nemzetközi tájékoztató iroda az alábbiakban ismerteti a helyzetet:

A hétfői napon a keleti arcvonalon csupán néhány helyen került sor nagyszabású harcok eseményeire. Novoroszijksznál és Tereknél a német és román csapatok nagyobb szovjet támadásokat vertek vissza.

Stalingrádban tüzérségi tüzzel elhárították a szovjet támadásait. A Stalingrádért folyó harcok során a németek által ejtett foglyok közt feltűnő módon szaporodnak a polgári személyek. Ezzel kapcsolatban megállapítást nyert, hogy a polgári személyek legnagyobb része a romokban heverő fegyverkezési üzemekből való. Ezeket a munkásokat, akiknek ruhájuk vékony, felszerelésük pedig nincs is, saját vallomásaik szerint kíméletlenül kergetik a hareba. Kezdetleges torlaszaikat a németek könnyen lángrobbantják és a robbanások szilánkjai biztos pusztulást jelentenek a védők számára. Ugylátszik, hogy halál lesz a sorsuk ezeknek a sajnálatra méltó embereknek. A politikai biztosok Stalin legutóbbi parancsa értelmében teljes katonai jogkörrel rendelkeznek. A sebesültek segítség nélkül fekszenek az utcákon. Azok a szovjet támadási előkészületek, amelyekről már néhány nappal ezelőtt is érkezett jelentés, most világosan felismerhetővé váltak. Szmolenszktől északra a szovjet vonalai mögött új hadsereget helyeztek készenlébe. Ezzel a haderő csoporttal kapcsolatban valószínűleg a rzevi arcvonalon is készenlében áll néhány hadosztály. A szovjet főparancsnokságnak nyilván az a terve, hogy Stalingrádot útkaroló, délről kiinduló csapatmozdulattal felszabadítsa. A Stalingrádnál lévő német csapatok védekező meze-

tartása a szovjet támadási előkészülettel áll összefüggésben.

A német légierő sikeres támadást indított a Volga alsó folyása mentén lebhonyolított forgalom ellen. Ugy látzik, hogy igen jelentősek azok a veszteségek, amelyeket a szovjet csapatok elszenvedtek. Stalingrádtól

délre fogságba került egy szovjet ezredes hadsegédtisztje, aki csapatainak veszteségét mintegy 30 százalékosra becsülte. A Volgától keletre lévő vasútvonalakat és kikötőket igen sok bomba sikeres találat érte. Nagyszámú német bombázógép bombázta Groznijt. Igen sok új tűz támadt a kőolaj berendezésekben. Ezzel a szovjet öt legnagyobb kőolajfinomítója elvesztett.

A szovjet légierő tevékenysége az egész keleti arcvonalon újból feltűnő módon csökkent.

A Kaukázusban újabb katlanokat semmisítettek meg a németek

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A Kaukázus északi részén és a Terek arcvonalon hétfőn is elkeseredett ütközetek folytak. A magas hegyvidéken harcolva előrehaladó német vadászok október 12-én több szívósan védett magaslati állást és a mögöttük fekvő völgyeket foglalták el. Az így kialakult katlanok körülrzása és megtisztítása folyamán az ellenség ismét jelentős veszteségeit szenvedett halottakban és foglyokban. A német hadműveletek megzavarása céljából a bolsevisták kisebb egységeket próbáltak paratartani a németek által megszállott partii sávon. 11-én éjszaka rohamcsónakokkal ellenséges csapatok közeledtek a part felé. A rohamcsapatok legénysége fényjelekkel érintkezett azokkal a bolsevistákkal,

akik a tengerpart mentén lévő szakadékokban és erdőkben rejtőzködtek el. Az ellenség a tenger felől akarta hátbatámadni a német biztosító-csapatokat, ugyanakkor ellenséges csatarepülő tüzfegyverekkel támogatták a partraszállási kísérletet. A németek először a szakadékokban szétszórt bolsevista csapatmaradványokat iktették el, majd jól célzott tüzérségi és géppuskatűzzel megihusították a partraszállási kísérletet. Két óra hosszat tartó harc után a találatoktól súlyosan megrongált rohamcsónokok visszafordultak anélkül, hogy legénységük partraszállhatott volna. A Terek arcvonalon a német csapatok a legutóbbi napokban gyalogos és páncélos egységek előretörésével elérték támadási céljaikat.

Megkezdődött Tokióban a nagyázsiai értekezlet

Tokió. (MTI) A Stefani jelenti: Kedden Tokióban megkezdődött az a politikai értekezlet, amely az új Kelet-Ázsia megteremtésével kapcsolatos kérdéseket tárgyalja. Az értekezleten Japán, Nanking, Kína, Mandzsukó és Mongólia nemzeti szervezeteinek 80 kiküldöttje vesz részt. A tanácskozásokat a japán külügyminisz-

ter és a nagy japán egyesület elnökeinek beszéde nyitotta meg. Mindketten rámutattak az indiai népek közös céljára, hangsúlyozva, hogy Nagy Ázsia számára milyen élettér szükséges.

Nanking. (MTI) A Német TI jelenti: A Kiangi tartományban működő kínai nemzeti hadsereget, miután befejezte feladatát, feloszlatták.

Laval beszámolt a zsidók ellen fogantatosított rendszabályok okairól

Vichyből jelenti: (OFL) A nemzeti forradalom francia önkéntes légiónak főmegbízottja kedden fogadta a sajtó képviselőit és hangoztatta, hogy a légiónak küzdeni akar a tél nyomora ellen. de erre szüksége van a közhatalom. főként a közellátásügyi miniszter támogatására. A pártok uralma és rendszere meghalt, hadd haljanak meg maguk a pártok is. Kívánatos, hogy Franciaországban egyetlen párt legyen, melynek gerincét a légión alkossa. Az értekezleten Laval kormányfő is résztvett, aki ismertette a Németországgal kötött megállapodást a

szakmunkások küldéséről és a foglyok hazaengedéséről. Beszámolt arról, miért volt szükséges az 1936 óta bevándorolt állampolgársági zsidók ellen intézkedéseket tenni. Végül köszönetét fejezte ki a légiónak eddigi munkájáért és kérte, legyen bizalommal a kormány tevékenysége iránt.

Olvassa és ter'essze a Magyar Lapok-at

Beszerzési kérdésekkel foglalkozott a városi közüzemek igazgatósága

Nagyvárad. Sajtó tud. Tegnap délután ülést tartott a közüzemek igazgatósága. Különösen a szénkérdéssel és az üzemekhez szükséges egyéb beszerzések ügyével foglalkozott. Az üzemek tisztviselői státusának felülvizsgálására október 26-án Nagyvárra érkezik Cserji István és Szuppán Géza belügyminiszeri számvevősegi számtanácsos.

Mi is az a „tarka-leány nap”?

Kedves Leányok!

Bizonyára többen olvastátok a Magyar Lapok multvasárnap számában v. Góthay Béláné hozzatok írt meleg-hangu levelét és tudomást szerettetek arról, hogy most, vasárnap, október 18-án „tarka-leány nap”-ra vár titeket — középiskolát végzett, középosztálybeli katolikus leányokat — a KLOSz (Katolikus Leányok Országos Szövetsége) nagyváradai csoportja.

Hogy jobban megértsetek, miről is van szó, azért szölok néhány szót most én is a „Tarka-Nap”-ról. Mikor Csoportunk évi munkatervét összeállítottuk, elhatároztuk, hogy ebben az évben minden második hónapban rendezni fogunk egy olyan mozgalmi napot, melyre meghívjuk városunk összes középiskolát végzett katolikus leányait. Erre a „tarka-leány napra”, amely tulajdonképpen tanulmányi nap, színes és kedélyes műsorral — tehát az is hivatalos reá, aki nem tagja a KLOSz-nak, sőt nem is akar rendszeresen hozzánk kapcsolódni. de a hétköznapi munka fáradságát felrételve, szívesen eljönne időnként egy-egy ilyen napra, hogy lelkiileg felüdüljön, tudását mélyítse, kedélyét gazdagítsa. Cél az, hogy egyszer-egyszer mindnyájan találkozzunk közös tanulásban, szórakozásban.

A „Tarka-Nap” igazán nagyon tarka lesz. Lesz benne torna-óra (akinek van tornaruhája hozza el, ha nincs, egy bő szoknya is megfelel), énekóra, háztartási bemutató, szentmise is lesz, nem kell tehát külön hallgatnotok, komoly előadás is, de mindenben sok hangulat, kedély, szín, ami mindig s így most is egyik főtelevésünk. Főelőadónk ez alkalommal: dr. Dávid László kolozsvári teológiai tanár, aki a „Szórvány-magyarok”-ról fog sok érdekeset mondani.

Hogy hol lesz ez a „tarka-leány nap”? A Szociális Testvérek Pray Gy. utca 5. szám alatti kedves, öreg házában; ahol hófehér termek és folyosók, napfényes kert, meleghangulatu kápolna és sok szerető leánytestvér vár titeket, leányok. Mikorára várnak? Most vasárnap reggel pontosan 9 órára. Hozzatok magatokkal egész napra való élelmet is, hogy délután 3 órakor folytatódik az 1 óra-akor befejezett délelőtti műsor s tart egészen délután 6 óráig. Részvételi díj fejenként 50 fillér. Ezzel a rendezési költségekhez járultok hozzá.

Leányok. Ne sajnáljátok, ha ez az egy vasárnap ki is esik egyéni programotokból. Ma mindenikünknek kötelessége tovább fejlődni lelkiileg, szellemileg, tanulni, mélyülni, mert minél értékesebbek leszünk annál értékesebb lesz a magyar élet. Jöjjetek! Hozzon a jelelősségtudat és a szív! Várunk nagy szeretettel és testvéri öleléssel!

HORVÁTH ANNA.

a helyi KLOSz csoport elnöke.

Színek a tárgyalóteremből

A vádlott, a sértett és a „jáakaratú”
harmadik

Riadtan, karján síró, angolkóros csecsemőjével, libalopásért áll a törvényszék előtt B. M. nagybányai asszony. Valamivel hátrább, a közönség részére fenntartott helyet a tulajdonképeni tárgyalóteremtől elválasztó rács előtt áll a sértett: jólöltözött fia talasszony. Arca semmit sem árul el.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdi a vádlottól látható részvétellel dr. Gallér bírő.

— Igen — mondja halkán az asszony.

— Hát mondja el fiam, szépen, sorjában, hogyan történt.

S az asszony elmondja az egész történetet őszintén, leplezelenül. Semmit sem hallgat el.

Bemászott a sértett kerítésén, a bezárt kertet egy szeggel felnyitotta s két kövér libát magával vitt azzal a céllal, hogy eladja a piacon. Utközben azonban találkozott a sértettel, aki megismerte a libákat. Erre ő azokat visszadta.

— Miért tette, fiam? — kérdezi szemrehányóan a bírő.

— Mert napok óta nem etünk — hangzik a esőndes válasz. — A nagyobbik gyermekem enni kért és nem tudtam adni neki. Tudtam, hogy ott a kertetben hízott libák vannak... Hát ezért.

— Most mit csinálnak magával? — kérdi jóindulatúan a bírő. — Meg kell magát büntetnem!...

Majd kis szünet után:

— ... Beteg az a gyermek, ugy-e?

— Igen — válaszol a vádlott. — Orvosi kezelés alatt áll.

Hosszú, feszült pillanatok következnek ezután.

... szeméből némán peregnek a könnyek.

A sértett most is mozdulatlanul áll s arca most sem árul el semmit.

— Kívánja a vádlott megbüntetését? — kérdi a bírő.

— Nem! — hangzik a határozott válasz.

Hála Istennek! — tör fel belőlünk, hallgatókból, akik úgy szurkolunk ott hátul a padon, mint a kisdíjakok, bi-

zonyítványosítás előtt.

Még néhány feszült pillanat, azután a néma, várakozásteli csendben felhangzik:

— A Magyar Szent Korona nevében kihirdetem az ítéletet... A királyi törvényszék bűnösnek mondja ki B. M.-et egyrendbeli korekcionizált lopás vétségében és ezért az enyhítő szakasz alkalmazásával 2 hónapi fegyházra ítéli. de a büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggeszti. Szinte önkéntelen mozdulattal megértő fejbólintást, hálás pillantást küldünk köszönetül a bírő felé.

— Köszönöm szépen — rebegi halkán a vádlott, s megindul karján csecsemőjével s kis batyujával a kijárat felé. A gyermek közben elaludt. Talán megérezte, hogy most már minden jóra fordul.

Kinevezés útján fogják betölteni a
megyei, városi és községi tisztviselői
állásokatSürgősen letárgyalja a képviselőház a belügy-
miniszter javaslatát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a képviselőház keddi ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a megyei, városi és községi tisztviselők alkalmazásának, valamint egyes szolgálati viszonyoknak átmeneti szabályozásáról. A törvényjavaslat II szakaszából áll és főbb intézkedései a következők:

A javaslat törvényerőre emelkedésétől kezdődően a törvényhozás további rendelkezéséig, legkésőbb azonban 1947. december 31-ig a megyei, városi és községi tisztviselők alkalmazása, valamint egyéb személyi és szolgálati viszonyai tekintetében az alábbi rendelkezés az irányadó.

A fizetési osztályba sorozott és a fennálló szabályok szerint választás útján betöltendő megyei, városi és községi tisztviselői állásokat kinevezés útján kell betölteni. A rendelkezés nem vonatkozik a megyei, városi és községi intézményeknél és üzemeiknél rendszeresített állásokra. A fentemlített állások közül a megyei tisztviselői állásokat, továbbá a kezelőhivatali állások kivételével a városi tisztviselői állásokat, végül a községi

— Miért jelentette fel. — kérdezzük a folyosón a sértettől — hanem kívánta megbüntetését?

— Nem én jelentettem fel — mondja — hiszen én enni adtam neki, amikor visszaadta a libákat. Egy harmadik tette, aki nekem akart ártani. Azt hitte, engem is elítélnék majd cinkosságért, amiért nem jelentettem fel ezt az asszonyt...

Tehát egy harmadik, akinek semmi köze az egész dologhoz. Aki egyszerűen csak rosszat akart.

S ime, győzedelmeskedett a...

De mi is győzedelmeskedett? Azt még sem mondhatjuk, hogy a jog, mert ha csak a jog ítélkezett volna a maga gyakran kegyetlen következettségével, akkor ma ennek a szerencsétlen megtévedt anyának már a fegyházban kellene ülnie. Mert hiszen mégis csak lopott...

A szív győzedelmeskedett. A paragrafusok bástyáin túl is dobogó, megértő emberi szív. Fölötte pedig talán az a csöppnyi beteg gyermek, aki végigsírta a tárgyalást ott, a vádlottanya karján.

M. Fodor Viola

Legújabb típusu.

rádiók

Kerékpárok, varrógépek részleteire is.

Pálffy Jenő Kútna-lérekát
Mus-oláni-tér 16. Telefon: 15-24.

Zrinyi Ilona születésének 300. évfordulóját országosan
megünneollik

Nagyváradon a Zrinyi Ilona kereskedelmi leányiskola rendez ünnepséget

A Magyar Tudósító jelenti: Az Országos Rákóczi Szövetség megkereséssel fordult Zemplén vármegyéhez, a Rákócziak ősi földjéhez, Zrinyi Ilona fejedelemasszony születési évfordulójának megünneplése érdekében. 1943. május 5-én lesz 300. éve annak, hogy Rákóczi Ferenc édesanyja megszületett. A vármegye közgyűlése kimondotta, hogy különös szeretettel karolja fel a javaslatot. Elhatározták, hogy 1943. első rendes közgyűlésén emlékbeszédrel hódolnak Zrinyi Ilona emlékének, megkeresik az összes hatóságokat, egyesületeket és iskolákat, hogy tavasszal rendezzenek Zrinyi Ilona emlékünnepeket. Felterjesztéssel fordulnak a kormányhoz, hogy az egész ország területén rendezzenek hasonló ünnepségeket és ezeknek védnökeül a hősi halált halt kormányzóhelyettes özvegyét kérik fel. A felterjesztés azt is javasolja, hogy az évfordulóval veressen a kormány Zrinyi Ilona képmásával ellátott egypengős érmeket és bocsásson ki Zrinyi Ilona, I. Rákóczi Ferenc, Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc, a két Zrinyi Miklós, Zrinyi Péter, Wesselényi Ferenc, Nádasdy Ferenc, Frangepán Ferenc, Sárospatak, Borsi és Munkács képevel díszített bélyegeket. Nagyvárad is részt kíván venni az országos ünnepségekből s itt valószínűleg a Zrinyi Ilona kereskedelmi leányközpontiskola rendezi meg az ünnepségeket.

Atütő sikere volt a honvédek téli ruházatának kiegészítésére indított országos gyűjtésnek

Sok ezer félbunda és 70.000 kiló gyapjulongal gyűlt össze

A honvédség Szovjetunióban harcoló katonáinak téli ruhaneművel való felszerelése, illetve felszerelésének kiegészítésére megindított társadalmi gyűjtés eredménye most már áttekinthető. Az összeszámlálás hosszú időt vett igénybe, mert az ország legtávolabbi községeiben is folyt a gyűjtés.

A legmagasabb helyről elhangzott felhívásnak várakozásnál is nagyobb visszhangja támadt. Nemcsak a hivatalos szervek, illetve hatóságok, hanem a társadalmi egyesületek, sőt joggal lehet mondani, minden magyar ember becsületbeli kötelességének tekintette a részvételt. A gyűjtést a levente-szervezetek végezték nagy lelkesedéssel és fegyvellemmel. Különösen figyelemreméltó jelenség hogy a társadalom minden rétegében és az ország minden vidékén a legnagyobb megértéssel fogadták a téliruhát gyűjtő

tő leventéket. A nemzeti áldozatkészségből várakozásnak megfelelően vette ki részét a tehetősebb osztály. Nem volt az országnak egyetlen közelet sem, ahol az egész munkásság ne adta volna bizonyítékát hazafias együttérzésének. A számszerű eredmény igen kedvező. Sok ezer téli férfi és női bunda, bundabélés, meleg ruha, 70.000 kiló fonál, gyapju gyűlt össze és szolgáltatott be. Már a számok is mutatják, hogy a gyűjtés több volt a jótékonykodásnál. A társadalom minden rétegében megnyilvánult áldozatkészség népszavazás volt a nagy magyar célok, a honvédség és a győzelmi akarat mellett. A magyar társadalom megmozdulása azt bizonyítja, hogy népünk töretlen akaratú szemléli a reánk kényszerített háború eseményeit, bízza annak győztes befejezésében.

Szőrmék, bundák

nagy választékban

HALÁSZ IMRE

szőrme üzletében

Kazinczy Ferenc u. 4.

Telefon: 18-90.

(Szinház mellett)

Javításokat felelősséggel pontosan eszközöz

Kolumbusztól Roosevelthig

Irtta: Polyák István

Október első felében ünnepelte a művelt világ négy százötvenedik évfordulóját annak, hogy Kolumbusz Kristóf három törékeny kis hajójával és százhusz társával, több mint két hónapos viszontagságos hajóút után kikötött a Bahama-szigetcsoport San Salvador nevű kis szigetén. Négy százötven éve ért el a 200 tonnás törékeny kis vitorlás, akkor büszke alkalmán, a Santa Maria és két másik még kisebb társa az akkor annyit áhított új gazdaságok, új lehetőségek világába. Kolumbusz Ázsiát kereste tengeri útja céljaként és amikor elérte a szántóföldet, azt is hitte, hogy Ázsiának keleti partjaihoz ért, az idők befolyása azonban tisztázta nagyszerű eredményeit. Ma már Kolumbusz Kristóft tekintjük az amerikai szárazföldnek, az új világ feltedezőjének. Kolumbusz, az évezredek kultúrák óvilágának tudásszomjával, szent lelkesedéssel eltelt hőse, elindult és emberfeletti fáradságok, megpróbáltatások után elérkezett a célhoz, az újvilághoz.

Európában ebben az időben még a hit egysége és központi érték-mérő és értékrendező helyzete a jellemző. Kolumbusz maga is az Egyház hű fia. Hajóját Santa Maria-nak nevezi. Imádsággal, főpásztori áldással az ég kegyének alázatos leesdeklésével indult el s amikor gyötrelmes útja után szárazföldre teheti lábát, San Salvadornak nevezi el a menekülés helyét. Kolumbusz a középkori transzcendens európai keresztény élet képviselője volt.

Am Európában ekkor már kibontakoztató szörnnyé a korai humanizmus és erőre kapott a reneszánsz is. Az élet másvilági túlsúlyra beállított elrendezése akkor már nem volt kizárólagos életszemlélet. Az új kor előhírnökei már meghirdették az emberi értelm és érzelmek forradalmi jogait és hirdették a „környező szép világ”-ot is. A túlsúly lassan veszedelmes egyensúly lesz az evilág és a másvilág között, hogy lassan az evilág teljes könyörtelen hatalmának adjon helyet. Természetesen lassú volt ez a folyamat, de már nyilvánvaló volt, hogy Kolumbusz új földje az új forradalmi szellemiség hazája lesz.

Kolumbusz még az óvilág gyermeke volt. Ő papokat vitt magával és a nyomában elindulók először a keresztet tüzték ki mindenütt, ahol partra léptek. Spanyol és portugál hatalom versengett a foglalásokban, de a versengés bíróját a pápa volt, aki a hatalomság elérhetetlen trónusán földgömbön húzta meg az akkori „életterek” világvonalát. Kolumbusz után még száz évvel is hittérítők mentek először az új világ különböző pontjaira. De a hittérítők nyomán megjelentek a kalmárok és kalandorok, a hatalmaskodók, a rabszolgavadászok, mind az új világszemlélet, az új szellemiség hívei, vagy szüleményei. Az új világban éppen azért sokáig viaskodott a kétféle gyarmatosítás hatása és eredménye. Nézzünk csak a mai térképekre. Olyan neveket találunk még mindig az amerikai szárazföldeken és a szigeteken, amelyek az első gyarmatosítók szellemét és világát világosan elárulják nekünk. Nemcsak Dél-Amerikában, hanem Északon is. Kezdve a Szent Lőrinc folyótól végig egészen a nyugati partokig, San Franciskóig minden név arról beszél, hogy

az úttörők egy ma már alig ismert és értékelt világ hirtői, harcosai voltak. Ezek a nevek mind csöndes küzdelmek néma csatái. Olyan küzdelmek nyomai, amely nemcsak ott, hanem szerte a világon folyt és folyik ma is két világ között. S ha a két világot óvilágnak és újvilágnak nevezzük, akkor Kolumbusz új földje ebben az értelemben is új világ lett.

Kolumbusz új földjét lassan teljesen hatalmába kerítette az új szellem. Európában folyt és folyik tulajdonképpen a nagy küzdelem, amely a humanizmussal és a reneszánszsal indult el s amelynek eredménye lett az ember elszakadása a természetfölötti világtól. Európában zajlott le a történelmi folyamat, amely ennek az el-

szakadásnak egyes szakaszait világosan mutatja: az önmagában és a környező szűp világban gyönyörködő ember lassan levette szemét az égről, elszakott a mélységektől és a magasságoktól, s az egyház, Krisztus, az Isten megtagadásán keresztül elhott önmaga és az anyag bálványimádásához. A végkifejlet természetesen káros lehetett csak. Itt van. Csak a vak nem látja, hogy a két kegyetlen bálvány körül milyen véres torzskodás folyik ma világtörténelmi méreteiben.

Ennek a végső szakaszhoz jutott nagy történelmi aposztrofának, az önimádnak és az anyag teljes és tökéletes zsarnokságának reprezentatív helye földrajzilag, gazdaságilag, most

már történelmileg és szellemileg is az amerikai szárazföld lett. Az Egyesült Államok torzlelkű elnökében testet-sülnek meg álvilági méreteiben és kibontakozásban azok az erők, amelyek ennek a végső összekavarodásnak rugóit mozgatják. Kétségtelen, hogy nagy út volt Kolumbusztól Roosevelthig, de ez az út ma már történelmileg és történetbölcsületileg is világosan áll előttünk. S hogy a pokoli harcok logikája se hiányozzék, Roosevelttől az újvilág megszállott zsarnoka irányítja a világapolisztia jegyében fogant és annak minden ismertető jegyét magánviselő hatalom harcait az óvilág ellen, ahol a történelmi inertia következtében még mindig kísért számára a lélek és a szellem. Szomorú, sőt talán kegyetlen kötelesség ezt tudomásul vennünk, amikor Kolumbusz amerikai partra-érésének négy százötvenedik évfordulójáról emlékezünk meg.

Eredményesen működnek az ország minden részében a népfőiskolák

Teljesen felekezeti jellege van a magyar népfőiskolai mozgalomnak. A kultuszminisztérium már foglalkozik a népfőiskolák szervezeti szabályzatával

A Statisztikai Tudósító közli: Itt van az iskolai év kezdete és az ország legkülönbözőbb részeiben folynak a népfőiskolai előkészületek, sőt nem egy helyen már maga a tanítás munkája is megindult az egész éves tervű népfőiskolákban.

A hazai népfőiskolai mozgalom még nem nagyon régi keletű: a falukutatásból nőtt, az ki és gyorsan terjedt el az ország minden sarkában, de azért még nagyon mesele van attól, hogy célját teljesen elérhette volna. A népfőiskolázásnak a lényege nem a szakoktatás: a szakszerűség ugyan itt sem nélkülözhető, de a szakiskolák programját egyetlenegy népfőiskola sem akarja sem kismajátítani, sem a szakiskola helyét elfoglalni. A szaktárgyak azért szükségesek a népfőiskolák programjában is, mert egyfelől a népfőiskolák hallgatói még nem részesülhettek ilyen oktatásban más tanítószervek részéről és mert ha együtt vannak az ugyanabban a foglalkozási ágba tevékenykedő ifjak, akkor nem szabad számukra oktatást adni szakismeretek nélkül. De az igazi feladat a humanisztikus tárgyaknak az ok-

tatása, az igazi feladat az, hogy falusi ifjúságot olyan szelleminek nevezett alapismeretek birtokába juttassuk, amelyek egyéniségüket és világnézetüket fejlesztik ki és azt alapozzák meg s amelyek őket ugyanabban az értelemben fejlesztik önálló gondolkozóvá, mint a középiskola a maga ifjúságát. Amellett a népfőiskolának még a középiskolai szellemkörön is túl kell nyulnia és magában foglalnia a főiskolai színvonal csiráit is.

A sokfelé működő s ma még szabad népfőiskola érdeme az, ha a végleges program és tanterv alapjait lerakja és az ehhez szükséges alapozó munkát elvégzi. A kultuszminisztérium foglalkozik a népfőiskolai oktatás szervezeti szabályzataival és erre valóban szükség is van.

A népfőiskolai mozgalom igen nagy mértékben felekezeti jellegű. Ez bizonyára nem véletlen: az Egyház örök tanító hivatásának természetesen érvényesülnie kellett akkor, amidőn a népoktatásnak tehát a tömegoktatásnak egy új, még ki nem próbált, újonnan feltárt lehetőségének kihasználásáról volt szó.

A katolikus népfőiskolák

A római katolikus ágazatot a nagyobb tervszerűség, nagyobb szervezethez és szorosabb zárttság jellemzi, amint az megfelel a nagyobb egyházi szervezethez is. Itt a népfőiskolai mozgalom a KALOT, vagyis a katolikus legényegyletek szervezete vezeti. A KALOT-nak a múlt évben nyolc népfőiskolája működött: Erd, Szeged, Jánosi, Szatmárnémeti, Szilágysomlyó, Zirc, Csiz és Palics. A KALOT az iskolai év folyamán a következő tanfolyamokat tartotta: volt 34 értekezlete, egyenként 4-4 naposak, összesen 904 hallgatóval, 13 válogató tanfolyama, 400 hallgatóval; ezek a tanfolyamok egy-két hétig tartottak.

A KALOT-nak volt tavaly négy egyhónapos népfőiskolai tanfolyama és ezeken 156 ifju vett részt. Ezek a rövidebb népfőiskolai tanfolyamokon a főcél a kulturális tárgyak mellett a mezőgazdasági többtermelésnek az ismertetése volt. Három népfőiskola egyenként két-két hónapig tartott s hallgatóik száma 93. De tartott a KALOT két nyolc hónapos tanfolyamot is, 43 hallgató

részvételével, s az egy egyéves KALOT-népfőiskolán 43 ifju vett részt. Ez a népfőiskola a szaktárgyak oktatását olyan rendszerességgel végezte, hogy a hallgatók innen ezüstkalászos gazdákként kerültek ki.

Mindezekon kívül a KALOT rendezett kereskedelmi átképző tanfolyamokat is három hónapon át, a Futura és a Hangya bevonásával s több kertészeti tanfolyamot is rendezett.

Egészen külön szolgálata és érdeme a KALOT-nak a csikómyói fa-faragó tanfolyam megrendezése, amelyet Zöngödy Imre vezetett. Ezzel a KALOT a Székelyföld kettős nagy kincésére irányította a figyelmét: a fára és a székelyiparos, sőt művészi tehetségére. A fa-faragó tanfolyamnak igen nagy sikere volt és még anyagilag is eredményesen dolgozott, mert termékei az első perctől fogva elérték a piac színvonalát és keresett árucikké váltak.

A KALOT tavalyi népfőiskoláin összesen 1137 hallgató vett részt hosszabb vagy rövidebb ideig.

A KALOT tapasztalata az volt a népfőiskolák körül, hogy elsősorban a zengényebb földműves ifjúság vesz azokon részt, valószínűen azért, mert még mindig válogatás alapján történik a hallgatók összetoborzása és a vezetők fokozatosan arra jönnek rá, hogy nem a jó módu ifjak között, hanem a valóban rátermettek között kell keresni a népfőiskolák igazi anyagát.

A protestáns felekezetek a múlt évben 18 fiú- és leánynépfőiskolát rendeztek. A fiú-népfőiskolák száma egy év alatt ötlet, a leány népfőiskoláké ötlet növekedett. A hallgatók száma volt 460 fiu, mintegy 400 saluból és 180 leány, akik ez év salut képviseltek. Hét tanfolyam időtartama 3-7 hónapos volt, négy tanfolyam két-két hónapig működött; egy hónapos és másfél hónapos volt összesen 7 és kéthetes 8. A népfőiskolák és a népfőiskolai tanfolyamok ebben az évben általában már hosszabbak voltak, mint előbb. A tanítás időtartama nem lehet túl rövid, mert ezzel célját téveszti. A népfőiskolák osztódnak is, a régiékből újak ágaznak ki. Így például a veszprémi népfőiskola már két másik népfőiskola anyaintézetének számít.

A 26 népfőiskola és népfőiskolai tanfolyam közül csak 3 nem volt bennlakásos. A protestáns népfőiskolák az ország minden részében működtek, Székelyföldtől kezdve a Dunántúlig, a legtöbb azonban az Alföldön dolgozott. A protestánsok nagy tömegei itt élnek és amellet talán a népművelés elhanyagoltsága is itt volt a legnagyobb.

A népfőiskolai mozgalom mai fokán valóban a társadalmi öngégely eredménye. A tandíj mindenütt nagyon szerény, sok helyen pedig egyáltalában díjtalan. Volt olyan népfőiskola is, ahol a tandíj mindössze egy fél kiló zseir és két tojás volt. Egy öthónapos népfőiskola díja pedig 160 pengőt tett, teljes ellátással és bennlakással. Kialakult az önmagát ellátó, népfőiskola. Volt olyan is közöttük, amelyek pénz nélkül indult és pénzzel zárta le évét.

A népfőiskola ma a népművelésnek igen fontos szükségérzetét fejezi ki. Remélhető, hogy az idén még jobban terjeszkednek majd az intézmények és a népnek mind szélesebb rétegeit ölelik fel.

ELŐVEZETEK...

Rendőr vert fel legedesebb álmodól, reggel hat óra előtt és felszólt, hogy öltözködjem gyorsan-gyorsan, mert elő kell hogy vezessen engem egy járásbírói tárgyalásra...

Bosszantott a dolog: hiszen én kitűnő rendben szoktam tartani bírósági idezéseimet és pontos előjegyzést vezetek az ellenem indított sajtóperek, rendőri kihágások és más hasonló megítélt eljárások határnapjairól. A hiba ott csúszhatott be, hogy szabadságom ideje alatt az egyik tárgyalásnak mégsem szenteltem kellő figyelmet, nem jelentem meg a perrendtartás vonatkozó szakaszának megfelelően az újabb tárgyalásra már nem is kaptam idézést, hanem egyszerűen rendőrt küldtek értem.

A derék közbiztonsági közeg jól ismer engem. Az én városrészemben öröklik, de tavaly tavasszal még a Szent László-terem teljesített szolgálatait s ő tett feljelentést ellenem, mikor az autóbusszegállónál hatósági közeg elleni erőszak vétségére ragadtattam magam a kalauzzal szembe, akivel nézeteltéréseim voltak az autóbuss befogadóképességét illetően s én némi tettlegességgel képviseltem azt az elvi álláspontot, hogy még félférek a szerinte már megtelt kocsi. Ez az ügy azóta már be is fejeződött: jögevősen kétszáz pengő pénzbüntetéssel véste tudatomba a törvényszék az autóbusskalauz közalkalmazotti mivoltát.

Most azonban más esettel kapcsolatban kerültem konfliktusba a törvényszékkel: a múlt ősszel egy piaci dinnyedűst kellett nyolc napon belül gyógyulón rendreutasítanom, amiért a rendőrbíró mindkettőnköt 20-20 pengő pénzbírságra akart ítélni, de a salomoni ítélet csak a dinnyedűst nézve maradt végrehajtható, míg én, jogos önvédelemre való hivatkozással, a rendőrkapitány jóindulatú tanácsa ellenére, hagytam a járásbírói tárgyalás előtti dolgot.

Az első tárgyaláson, miután drámai erővel esetenem, mennyire megérdemelte a goromba és erőszakos piaci kereskedő az erőlyes meglekkéztetést, bizonyítás kiegészítését kértem, amit el is rendelt a járásbíró s valóban tragikus, hogy tegnap karhatalommal kellett engem előállítani saját igazam bizonyítására...

Előbb azonban a velencei kisváros háza őrszobájába vezetett a kintű, közbiztonsági tényező, aki utközlben rokonszenvesen érdeklődött, micsoda bajba keveredtem ismét... Az őrszobán viszonylag kellemes társaságba kerültem: egy meztelbős gyerkőc ült ott a padon, akit éjszakai hontalanságából ragadt ki a rendőri figyelem, mellette egy rosszulöltözött fiatalember, akit első pillanathban községes bűnözőnek véltem, de utóbb kiderült róla, hogy az ő büntetőjogi helyzete körülbelül azonos az enyémmel, mert őt is, éppúgy mint engem, bírósági tárgyalásra vezettek elő, egy családi perpatvarból keletkezett eljárás során.

Megkérdeztem a rendőrt: miér kell az embert háromnegyed hatkor felverni ahhoz, hogy egy kilenc óra körül kezdődő tárgyalásra eljérjék? Felvilágosított, hogy a tapasztalat szerint az érdekeltek igyekeznek reggel elszedezni hazulról, azért kell az ágyból kiráncigálni őket...

Megadtam tehát sorsomnak magam, csupán az foglalkoztatott még, hogyan fogok rendelkezéssel, a csiszlik-külesű fiatalember társasá-

gában, a reggel nyolc óra után megélték a forgalomban végigvonulni az utcán, a velencei kisváros házától a törvényszéki palotáig. Mivel tegom kiköszörülni a tekintélyemen esett csorbát, ha meglátnak ismerőseim?... De zseniális megoldást találtam. Igyekeztem utközlben úgy csoportosulni, mintha én lennék a társaságban a főszemély. Mintha a fiatalembert, aki fölére húzott sapkával, nadrágzsebbe dugott kézzel haladt elől, én kísértetném a rendőrral, akivel közben fontoskodó eszmecserebe bocsájtkoztam... Meg vagyok győződve, hogy mindenkinek inkább a halál jutott volna eszébe, mint hogy engem is kísérnek. Különösen a Széchenyi-terem iparkodtam ezt az elmés beállítást ki hangsúlyozni, ahol többek között a

polgármesteri titkár jött velem szemben. A szemem sül ki, ha megtudja a valót...

A járásbírói folyosóján egész sereg rendőr csoportosult már, akik a szülő elővezetéseket fogantatosítottak. Egy rokonszenves bártulajdonosnak és tetteitársainak a becsületsértési ügye is reggel kilenc órára volt ugyanis tárgyalásra tűzve s a vidám bohém társaság minden egyes tagja szintén vétkes nemtörődömségének áldozata lett. Hatalmas rendőrkülvilágot mozgósítottunk ezen a hajnalon...

De más baj nem is történt. Fő magánvállalom nem jelent meg a tárgyaláson, mire a járásbíró megszüntette az ügyet. A dinnyedűst megmaradt tehát a kemény leckéztetés nyomaival a fején... Ugyanígy elégtételtől maradt a kedves bártulajdonos ellenfele is. (j. b.)

Szappanutalványokat kapnak a tökmagbeszolgáltatók

60 pengőt fizetnek egy mózsa tö magért

Az illetékes kormányhatóságok intézkedése folytán a Futura felhatalmazást kapott, hogy minden 20 kg. szokványminőségű tökmag átvétele ellenében 1 kg. mosószappanra adjon ki utalványt a termelőknek.

Az utalványok a tökmag beszolgáltatása alkalmából a Futura megbízottjától vehetők át és az utalvány átvételét a szappanutalvány szelvényén a termelőnek igazolnia kell. A szappanutalványok 5 kg-os és 1 kg-os címletekben készülnek. Előbbiekre 2 kg-ot 14 napon belül, a hátralévő 3 kg-ot pedig havonként 1-1 kg-os részletekben szolgáltatja ki az utalványon feltüntetett helybeli szappankereskedő. Az 1 kg-os utalványok 14 napon belül válthatók be a közellátásügyi minisztérium által min-

den közégben kijelölt szappankereskedőnél.

A szappan kiszolgáltatása természetesen a hivatalos áron történik.

Tökmagot csak a Futura megbízottjai (tehát nem a Hombár-bizományosok) és azok a kereskedők vásárolhatnak, akik erre a m. kir. Ipari Anyaghivataltól külön olajmag vásárlási engedélyt nyertek. Ezen vásárlási engedélyek a m. kir. Ipari Anyaghivatalhoz (II. Főutca 68.) címzett, az I. fokú Iparhatóságnál benyújtott beadványok alapján nyerhetők.

A tökmag átvételi ára: 100 kg-on aluli tételnél P 60.— (100 kg), 100—999 kg-ig terjedő tételnél P 62.— (100 kg), 1000—4999 kg-ig terjedő tételnél P 63.50 (100 kg), 5000 kg-on felüli tételnél P 65.— (100 kg).

SZINHAZ

Tűzvész

Kneit Winter színművének felújítása fiatal gárdával

A Szigligeti Színház új szereposztásában mutatta be kedden este a Tűzvész című drámát, amelyet a tavalyi évadban Mezey Mária vendégjátékával ismert meg a nagyváradi közönség. Érdeklődést keltett az előadásnak a társulat drámai hősnőjének Hotty Évának a fellépése. Alakításában nem tudta magát kivonni Mezey Mária hatása elől, sőt mondhatnánk úgy felfogásban, mint a részletek kidolgozásában a keltetőnél jobban alkalmazkodott a hatóságos szerep kreálójának művészi módszereire, de az utánjátszást szerencsésnek kell minősítenünk, amelynek stílusából a kitűnő nagyváradi színésznek csak egy mozzanatnál zökkent ki alig észrevehetően. Ettől eltekintve Hotty Éva igen jó megjelenésű, kellemes beszédhangú, s a drámai hatás belső eszközei-

vel bőségesen rendelkező gyakorlott, komoly tehetségű művésznőnek mutatkozott, aki nyeresége a társulatnak. Kevésbé lelkesedéssel üdvözljük az új szerelem színészt, Bakay Lajost, aki a férfi főszerepét játszotta Csinos fiatalember, már filmsikerekre is visszatérhet, de nélkülözöttük játékában azt az érettséget, amelyet szerepe megkívánt volna. Sokat kell még tanulnia. A darab második nagy nő szerepét Majthényi Gabi alakította s ha a feladat meg is haladta képességeit, voltak bensőséges hangjai, amelyekkel figyelemreméltó hatást ért el. Az előadás, amelyet kevés közönség nézett végig, helyenként a fiatal erők ezemből kiforratlansága miatt veszedelmesen közeledett a műkedvelői színvonalhoz. (*)

Színházi iroda közleményei:

— Aranyárga falevél, az idény legnagyobb sikerű operett-ujdonsága szerdán és csütörtökön este háromnegyed 7 órai kezdettel kerül színpadra a színházban. Akiknek eddig alkalmuk volt megnézni az Aranyárga falevél című operett-ujdonságot, elragadtatással be-

szélnék a pompás, precíz előadásról, a kitűnő szereplőgárda művészi teljesítményéről és arról a bámulatosan szép kálitárról, amellyel a színház igazgatósága — költséget nem kimélve — színpadra hozta az Aranyárga falevél operettet. Bengeteg humor, nagyszerű

táncok és számok. Három óras kacsagás. Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

— A bolond. Szabados Béla gyönyörű muzsikájú nagyoperettje pénteken este kerül bemutatásra premier bérlet keretében, Danise Győző rendezésében. A színház igazgatósága a nagyváradi zenekedvelő közönségnek kívánja az igényeit kielégíteni, amikor műsorába iktatta ezt a klasszikusnak is beillő gyönyörű muzsikájú romantikus daljátékot. Gyönyörű kiállítás. Pompás szereposztás. A teljesen új díszleteket Útö Endre tervezte és festette.

— A bolond pénteken este premier bérletben, szombaton este A-bérletben és vasárnap este bérletszűnetben kerül színpadra.

— Gyermekeknek élmény, felnőtteknek vidám szórakozás lesz a szombati délutáni nagy gyermek előadás, mely alkalommal Aladár nem számár című 3 felvonásos gyermek operett kerül színpadra helyi helyiakkal. Jegyek: 30 fillértől 180 fillérig. Az előadás pontosan negyed 4 órakor kezdődik.

— Németh Mária, kamara énekesnő, a bécsi Opera és a m. kir. Operaház tiszteletbeli tagja vendégfellépéssel október 21-én, szerdán este Verdi: Troubadour című operája kerül színpadra a színházban, felemelt helyiakkal. Jegyek elővételben válthatók a színházi pénztárnál.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Aranyárga falevél. Csütörtökön este: Aranyárga falevél. Pénteken este: A bolond (premier bérlet).

Szombaton délután fél 4 órakor: Aladár nem számár (gyermek előadás).

Szombaton este: „A bolond“, „A“ bérlet.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Magyar Szárnyak, a magyar társadalom népszerű repülőlapja. Az októberi első szám már új kontóben jelenteti meg a tartalmas újságot. Zavarótámadások Budapest ellen címmel a lap-leleplezi a szovjet és az angolszászok közép-európai bombázási terveit és ismerteti ezek lehetségeit. Érdekes képet is hoz erről, ah a részletes ábrázolásmódban tisztán látnak fővárosunk helyzetét a légiháborúban. A szöveget Nagy Ernő írta, a térkép Ijjász József munkája. — Biszta Tibor alezredes légiháborús beszámolója újabb három hét háborús repülőeseményeit adja, vitéz Szentnemesy F. ezredes pedig a légierők eddigi háborús szerepét tárgyalja érdekes adatokkal. Varga miniszter látogatásáról Raacké Lajos ír. — A magyar repülés állandóan fejlődő munkájának tanujele az új szám is, mert honvéd repülőink hőstetteinek színes és érdekes leírásán kívül (ezeket dr Pados Pál küldte a frontról), a magyar repülőgépipítés két ujdonságát, Rubik első kismotoros gépét, a 45 lóerős Pintyet és az új nagy teljesítményű „Kevély“ vitorlázógépet ismerteti. — Marseille főhadnagy életéből ismerünk meg néhány apróságot, majd Nagy Béla százados érdekes cikket az emberi izomerővel hajtott repülőgépről találjuk a lapban. Udvarny Jenő őrnagy repülőhírei mellett. Az új magyar vitorlázó magassági rekord születésének körülményeiről is kapunk érdekes riportot. Számos érdekes képes oldal díszíti még a szerkiállítású folyóiratot

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy hóra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza

PETRÓ KÁLMÁN HALALA. A Budapesti Értesítő jelenti: *Petró Kálmán országgyűlési képviselő, m. kir. kormánytanácsos, kedden délután hirtelen meghalt. Halálát régi szivbaja és magas vérnyomás okozta. — Petró Kálmán hirtelen halálát általános megdöbbenés és részvét fogadta. A kiváló közéleti férfit minden oldalról tisztelettel és megbecsüléssel vették körül. Kedden délelőtt még előadója volt a kormányzóhelyettes emlékének megörökítéséről benyújtott javaslatnak. Petró Kálmán testvéröccse volt Péter-Petró Józsefnek, a most kinevezett váci püspöknek és jogtanácsosá a szatmári római katolikus egyházmegyének. Halála a szatmári egyházmegyében is nagy részvétet keltett.*

RUST NÉMET MINISZTER VELENCEBE ÉRKEZETT. Velencéből jelentik: (Stefani.) *Rust német birodalmi miniszter kedd este több kísérelője társaságában Velencébe érkezett.*

A NAGYVÁRADI SZENT ERZSÉBET ÁRVAHAZ JAVÁRA MOST VÁSÁRNA, OKTÓBER 18-ÁN, REGGEL 8-TÓL ESTE 6-IG UTCAI GYŰJTÉS LESZ. Kérjük a keresztény magyar társadalmat, mely a Vöröskereszt javára olyan áldozatosan adott, hogy az elhagyatott árva gyermekkel se vonja meg támogatását. **Gyermekvédelem-nemzetvédelem!**

FRONTRA INDULT A NYIREGYHÁZI HÁZIEZRED. *Nyiregyháziak jelentik:* (MTI) *Keddén búcsúztatta el a város közönsége a keleti arcvonalra induló háziezredét. Az induló honvédek a város polgármestere búcsúztatta el a város közönsége nevében. Az ezred parancsnoka mondott köszönetet az ünnepélyes búcsúztatásért.*

RÁDIÓKÖRÖZÉST ADTAK KI TILD JÓZSEF GYILKOSA ELLEN. A MOT jelenti: *Tild József meggyilkolásával alaposan gyanúsítható Varga István ellen rádiókörözést adtak ki.*

EZER PENGŐ — ÁRDRÁGITÁSÉRT *Pécsről jelentik:* (MTI) *A pécsi rendőrkapitányságnak kihágási bírójá Schützer Gyula pécsi szappangyáros, aki internálási eljárás alatt van, ezer pengő pénzbüntetésre ítélte árdrágításért.*

OKTÓBER 26-ÁN KEZDŐDNEK A BUDAPESTI VASNAPOK. Megállapították a budapesti vasnapok határidejét: a kezdést október 26-ra tűzte ki a Fémgyűjtő. A szervezési munkák teljesen befejeződtek és megtették a szükséges előkészületeket a gyűjtési munkágyors és zökkenőmentes lebonyolítására. Minden egyes házat felkeresnek a gyűjtők és hatóságilag megállapított áron átvezik a közönségtől az ócskavasat és fémhulladékot. A vasnap-sorozat idén is 1 napot vesz igénybe, mert Budapest minden házá fel kell keresniük a gyűjtőknek. A vidéki városokban tovább folynak októberben a vasnapok. Sopronban október 19-21-én tartják meg a gyűjtést a hadirokkantak javára a társadalmi szervezetek nagy előkészületeket tettek az eredmény érdekében.

VÉGETÉRT A NEMZETKÖZI KÉZMŰVESIPARI ÉRTEKEZLET. A MTI jelenti: *A nemzetközi kézművesipari konferencia külföldi küldöttségei megtekintették a lakberendezési vásárt. A külföldi delegációk tiszteletére Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter teát adott a Gellért szállóban, amelynek keretében dívatbemutatót rendeztek. A konferencia egyébként kedden tartotta záróülését.*

MEGNYILT AZ EURÓPAI POSTA-ÜGYI ÉRTEKEZLET. *Bécsből jelentik:* (MTI) *Az európai postaügyi értekezlet kedden tartotta első teljes ülését. Az értekezleten megalakították a bizottságokat.*

ELTEMETTÉK HUNYADY SÁN-DORT. A Budapesti Tudósító jelenti: *Keddén délután temették el Hunyady Sándor író. A gyászszertartást Ravasz László dr. dunamelléfi református püspök végezte. Az Országos Magyar Sajtókamara nevében Vass László, az erdélyi írók nevében Végő József mondott búcsúztató beszédet.*

Modern BUTOR olcsón MEZEINÉL
festett kapható
Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. **Háló, kombinált szobák előszobák, konyhák.**

Megalakult a városi és közüzemi tisztviselők beszerzési csoportja

Nagyvárad. Saját tud. A városi és közüzemi tisztviselők beszerzési intézményének létesítése céljából a törvényhatóság 200 ezer pengő hitelt szavazott meg. A polgármester budapesti utazása alkalmával előterjesztést tett erről az illetékes miniszteriumokban s a hitel igénybevévéséhez elvben hozzájárult úgy a belügy-, mint pedig a pénzügyminiszter. A polgármester ennek alapján megalakítja a városi tisztviselők beszerzési csoportját, amelynek vezetésével Gyapay László helyettes polgármester és Józsa András árvaszéki elnököt bízta meg.

munkatársaikul pedig Papp Lajost, az idegenforgalmi hivatal vezetőjét és Urbán városi főkértészt jelölte ki. Máris történtek intézkedések a városi alkalmazottaknak fával, burgonyával és hagymával való ellátása iránt s további intézkedéseket fogantatának bab, borsó, lencse, káposzta és hasonló cikkek beszerzésére. A polgármester csütörtökön délelőtt tart értekezletet a tisztviselői beszerzési csoport vezetőivel és munkatársaikkal a szükséges teendők megbeszélése végett.

Pénteken kezdik meg a szappanjegyek kiosztását

Kik kaphatnak póladagokat?

Nagyvárad thj. város polgármestere 8348—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a kenyérgabonával ellátott — vagyis kenyérgyeggel nem rendelkező — háztartások részére járó szappanjegyek, valamint a két éven aluli gyermekek, fertőző betegségben szenvedők, gyakorló orvosok és egészségügyi közegek részére kiszolgáltatandó szappanjegyek kiadása a városi Közélelmezési Hivatalban folyó évi október hó 16-án reggel megkezdődik.

A m. kir. Közlelmezési Hivatalban 102.260—1942. K. M. számú rendelete értelmében a gyermekek részére két éves korukig havonta a rendes 10 dekás adagon felül még további 20 dkgr. mosószappant, vagy 50 dkgr. mosószert lehet igényelni; — orvosok részére az arcképező orvosi kamarai igazolvány felmutatása mellett havonként 40 dkgr. mosószappant, vagy 100 dkgr. mosószerrre szóló

pótjegyet lehet kiadni; ugyanezen mennyiségre adható szappanjegy az egészségügyi védőnők a vizsgázott fogorvosok, a fertőtlenítő egészségőrök és a szülésznők részére is, ha a foglalkozásuk megfelelő módon igazolva van. Azoknak a betegeknek, akik bejelentési kötelezettség alá eső fertőző betegségben szenvednek, betegségük tartama alatt havonként 40 dkgr. mosószappant, vagy 100 dkgr. mosószerrre szóló szappanjegyket lehet igényelni.

Fenti szappanjegyeket az igénylőlap benyújtása és az igényjogosultságot igazoló iratok bemutatása ellenében hétköznapokon 8—13 óra között a városi Közélelmezési Hivatalban az alábbi sorrendben fogják kiszolgáltatni:

október 16-án az A—H,
október 17-én az I—N,
október 19-én az O—Zs
betűvel kezdődő nevek részére.
Nagyvárad, 1942. október hó 13-án.
Soós s. k., polgármester

KORONA Filmszínházban Csak 16 éven felülieknek!
Ujszerű, érdekes, izgalmas, szerelemmel átfűtött sablonmentes film
Mária két éjszakája
Szilágyi Szabó Eszter, Uray, Csontos, Gregus, Pataki, Latabár

Az Ifju Repülő, a magyar ifjúság repülőlapja októberi száma megjelent. Vezérlüké üdvözlő a levegő modellezőket, akik most kapcsolódnak bele teljes erővel a nagy nemzeti építómunkába. A két országos repülőmodellversenyéről képekkel bőven illusztrált, részletes beszámoló ad a lap, a résztvevő díjnyertes modellek rövid jellemzésével. Az új Nebuló és Kolibri modellek részletes leírását kapjuk az új számban, rövid építési utasítással együtt. A gumimotáros sebességi modellek számításáról is érdekes, sok tudnivalóval megtöltött, értelmes leírást közöl az Ifju Repülő. Számos apró ismeretet, műhelyfogást tanulhat a lapból a modellező. Így a lap utat mutat a jövőben magyar nagy repülési teljesítményekhez s így a nemzeti repülésügyet segítő előre nagy lépésekkel.

HALÁLRAVERTEK EGY ÜGYVÉDET. Miskolcra jelentik: *László Miklós szerencsi ügyvédet egyik ügyfele megtámadta és tetleg bántalmazta. Az ügyvédet a miskolci kórházba szállították, de mire bevitték már halott volt.*

Október második felében az elsötétítés este fél 9 órákor kezdődik

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédelmi miniszterium légoltalmi csoportfőnökségének rendelete értelmében október 16-tól 31-ig a lakoházak és egyéb épületek, valamint a járművek elsötétítését az ország egész területén egységesen 20 óra 30 perckor kell végrehajtani. Az elsötétítés hajnali 5 óráig tart. Október 31 után érvényes elsötétítési időpontokat a honvédelmi miniszterium idejében közli a lakossággal.

Tudja-e Ön...

...*hogyan amikor egy francia vasutársaság a kínai császárnak egy félmérföldes vasúti felszerelést ajándékozott, a császár csak a sineket és a kocsikat fogadta el, mert a mozdonyt túlságosan félelmetesnek találta? A vasútnak különben így is jó hasznát vette: a mozdonyt egy csapat kulival helyettesítette.*

...*hogyan 1898-ban egy családi folyóirat azoknak a hölgyeknek, akik „azt gondolják, hogy nem tudnak a kerékpározásról lemondani”, a következő szoknyaszabásmintát ajánlotta: „Ez a ruhadarab elől tökéletesen zárt, oldalt egészen a legalsó pedálhelyzetig ér és hátul csupán igen mérsékelt hástitékkal enged helyet a hátsó keréknek. Az elkerülhetetlen lábmozdulatokat majdnem teljesen elrejtí és a kerékpározó amazon uneszétikus benyomását elviselhető mértékben enyhíti.”*

...*hogyan Japánban a legyező nemesek a legdívatosabb ajándékok egyike, hanem egyuttal a névjegy szerepét is betölti? Esküvők alkalmával csak a család legközelelnebb barátai adnak ajándékot, míg a távolabbi ismerősök legyezőt küldenek és erre írják jókívánságaikat. Az újévi üdvözléseknek hasonlóképpen ez a szokásos formája.*

...*hogyan a bidermeier korban nem az áramvonal, hanem a „dagadó vonalak voltak divatosak és a divatkedvelő hölgyvilág a természet hiányait lehetőleg nagy számu alszoknyával igyekezett pótolni? Őt alszoknyája feltétlenül szükségesnek, nyolc elegánsnak, tíz vagy ennél is több pedig mondénnek számított. Egy egykorú regény erre vonatkozólag a következő esendéletet festi: „A tekintélyes kereskedelmi tanácsosné virágzó leányainál nem kevésbé lázas vágyakozással várta a soiree eseményét. A ház még kora délután is szanaszét heverő alszoknyákkal volt tele”, ami az öt lányra való tekintettel nem is volt meglepő.*

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Arverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó köz-
hírré teszem, hogy köztartozások fe-
jében lefoglalt ingóságokra az 1925.
évi 600 P. M. rendelet 67-69. szá-
kassa alapján az első árverést 1942.
október 28-án d. e. 11 órára, a má-
sodikat 1942. nov. 4. d. e. 11 órára a
városi közraktárban (Thaly K.u. 2.)
kitűzöm.

Arverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingó-
ságok csak az esetben kerülnek el-
adásra, ha az árverezők a becsérték
háromnegyed része erejéig tesznek
vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az
mésóság a becsértékre való tekintet
nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot
tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy
megkísérlése esetén a behajtási ille-
tek 8 százalékos.
4. A vételárát azonnal és készpénz-
ben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. október 13.

Nyerges Kálmán
végrehajtó.

Szalmárnémeti thj. sz. kir. város pol-
gármestere, 20961-1942. III. sz.

**Kivonatos versenytárgya-
lási hirdetmény**

Szalmárnémeti thj. sz. kir. város
ügyosztályai és hivatalainál az 1943. év-
ben szükséges nyomtatványok készítésé-
re, papír és irodaszerek szállítására, va-
lamint könyvkötői munkák elvégzésére
nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

A városi ügyosztályok és hivatalok
nyomtatvány szükséglete 1942. évi de-
cember hó 30-ig lesz állítandó.

A szükséges papír és irodaszerek le-
szállítását a beérkezett ajánlatok feletti
döntés után felhívásra azonnal meg kell
kezdeni és a kívánt részletekben kell
szállítani.

A beadott ajánlatok közül csak azok
fognak tárgyalás alá vétetni, melyek a
polgármesteri központi segédhivatalnál
megszerezhető ajánlati mintalapok meg-
felelőleg lesznek kiállítva s amelyek pe-
csettél lezárt sirtetlen borítékban a kö-
vetkező felirattal láttatnak el: „Aján-
lat a 20961-1942. III. sz. versenytár-
gyalási hirdetményben előírt nyomtat-
vány, papír, irodaszerek és könyvkötő
munkákra” az 1942. évi november hó
10. napjának déli 12 órájáig közvetlen-
ül, vagy posta útján a polgármesteri
iktató hivatalhoz beérkeznek.

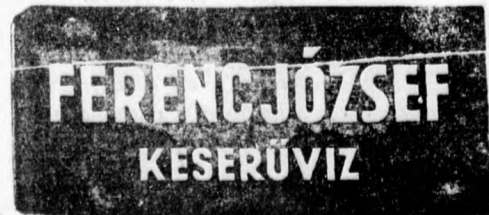
A később beérkezett ajánlatok figye-
tembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok 1942. évi no-
vember 10-én még ugyanaz nap, délután
13 órakor a városháza kistanácsstermé-
ben fel fognak bontatni. A versenytár-
gyaláson, illetve az ajánlatok felbontá-
sakor az ajánlattevők, vagy igazolt kép-
viselők jelen lehetnek.

Szalmárnémeti, 1942. évi október hó
11-én.

Dr Csóka László s. k.
polgármester.

Kiadmány hitelül: Olvashatatlan alá-
írás, irodaigazgató.

**Csütörtökön kezdődik a pót-
cukorjegyek kiosztása**

Nagyvárad thj. város polgármestere
8347-1942. k. é. szám alatt a követ-
kező hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekeltek-
nek, hogy a 12 éven aluli gyermekek
pótcukorjegyeinek kiadása folyó hó
15-én újból megkezdődik a városi
Közélelmezési Hivatalban.

Az igényjogosultak jelentkezését az
igénybejelentőlap benyújtása és a
vonatkozó igazoló iratok bemutatása
mellett hétköznaponként 8-13 óra

között az alábbi sorrendben fogad-
ják el:

- október 15-én az A-D.
  - október 16-án az E-H.
  - október 17-én az I-K.
  - október 19-én az L-O.
  - október 20-án a P-S.
  - október 21-én az Sz-T.
  - október 22-én az U-Zs
- betűvel kezdődő nevéket.
Nagyvárad, 1942. október 13-án
Dr Soós sk., polgármester

S P O R T

**Páratlan érdeklődés előzi meg
a NAC-Fradi mérkőzését**

Ujabb 2000 ülőhellyel bővítik a nézőteret, de így is sokan
maradnak így nélkül

Letagadni sem lehetne a vasárnapi
NAC-Ferencváros mérkőzés rang-
adó jellegét, olyan nagy érdeklődés
nyilvánul meg nemcsak városunkban,
hanem az egész környéken. Debrecen-
ből is valósággal néparamlás lesz
Nagyvárad felé, mert ott is nagy hirt-
van már a NAC-nak s bizony a vala-
mikor nagyobb futball látványosság-
okhoz szokott hajdu városnak is ma-
r már másfelé kell szétnéznie, ha látni
is akar valamit.

A szűk befogadóképességű Erzsé-

bet-ligeti pálya mellett óriási gondot
okoz a rendezőségnek az óriási ér-
deklődő tömeg kielégítése. Most azon
fáradoznak, hogy 2000 pótülést állí-
tassanak be a korzóülés vonalán és a két
kanyarban. De bizony ez is csak
szükségmegoldás lesz, mert koránt-
sem elégíti ki a jegynélkül maradtak
többször főnyi tömeget. A 2000 ülő-
hely jegyeit péntek és szombati na-
peken a rendes elővételi helyeken
hoesátják a közönség rendelkezésére

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor,** Széchenyi
órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása ter 6.

**Ma délután NAC-MÁV kétkapus
edzés**

Pénteken könnyű edzés valahol a hegyek közt. Es vasárnap...?

A töredelmes dunántúli kirándulás
után csak szerdán délután 3 órakor
tart kiadósabb edzést a NAC, amikor
is a MÁV I csapatával rendez kétkap-
us mérkőzést. Csütörtökön egy egé-
szen félreeső vadregényes helyre vo-

nulnak vissza a fiúk, semmiről és
senkiről sem akarnak tudni vasár-
napig. Pénteken valahol a hegyek kö-
zött tartanak egy kisebb méretű crón-
léti edzést és pihennek, gyűjtik az
erőt, hisz óriási ütközet színhelye lesz
vasárnap az Erzsébet-ligeti pálya

Férfirohakat használtak, MOLNÁR használatra: üzletben
legjobb áron vehet, eladhat Bem-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

**Székely Arpád Vezeti
a Nagyvárad-Ferencváros rangadót**

Hétfőn este ejtette meg a JT a va-
sárnapi NB-mérkőzésekre a játékvé-
zetőküldést az alábbiak szerint:

NB I-osztály:

Szolnok-Haladás: Welsér (Czigic-
lédi, Tóth D.), Csepel-Szeged: K.
Nagy P. (Kárpáti J., Kovács E.),
Nagyvárad-Ferencváros: Székely Ár-

pád (Dankó Gy., Boross P.), Di-
MÁVAG-Elektromos: Szőke II.
(Marót, Győrkefalvi), Vasas-Török-
vés: Thomas dr (Belányi, Mátrai),
Gamma-Kolozsvár: Óhegyi (Horváth
Gy., Ágoston), SalBTC-Ujpest: Vas
A. (Adorján R., Prámer), Kispeszt-
Ujvidék: Harangozó (Magyar J.,
Láng I.).

R A D I O

CSÜTÖRTÖK, OKTOBER 15.

- Budapest I.**
- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt
bajtársi rádiószolgálat.
  - 6.40 Ebresztő, Torna.
  - 7.00 Hírek, Közlemények, Reggeli zene
  - 10.15 A Rádiózenkar műsorából.
  - 11.20 Részletek Verdi: Otello című
operájából.
  - 11.40 Zoltán János felolvasása.
  - 12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyalog-

- ezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske-
reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sovinszky László szalonzenekara.
- 15.20 Mózsai Károly cigányzenekara.
- 15.50 Bory István előadása.
- 17.05 Berlioz filharmonikusok.
- 17.15 A földművelésügyi miniszterum
rádióelőadásorozata.
- 17.40 Beszkárt-zenekar.
- 18.20 Előszóval üzennek harcoló honvé-

- deink. A m kir. Honvéd Haditu-
dósító század helyszíni közvetése
- 19.05 Rácz Elek magyar nótákat cim
balmozik.
- 19.20 Külügyi negyedóra.
- 19.35 Szól a katonabanda.
- 19.50 Hangképek Háromszékből: A kal-
noki templomruvaron. A közveti-
tést vezeti Hosszu Zoltán dr.
- 20.25 Magyar filmmuzsika.
- 22.10 Farkas Jenő cigányzenekara
- 23.00 Rádiózenekar.

Budapest II.

- 17.00 Vajda Ernő felolvasás.
- 17.25 Exotikus dalok és tan
- 18.00 Francia nyelvoktatás.
- 18.25 Ruzsin hallgatóinknak
- 18.50 Szrakoztató zene.
- 20.00 Bella hárfagyűttes.
- 20.25 Thurzó Gábor előadása.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Angora** gyapjút magas áron veszek
Timár-u. 1. 226
- Fényképészeti** műterem első osztály-
nak minősített eladó. Cim a kiadóba.
227
- Egy** kétszobás beköltözhető ház, sür-
gösen eladó. Cim a kiadóban. 228
- Aranyat,** ezüstöt briliáns: vásárol
Faran brás,ékeszerész, Rakoczi-ut 8. 185
- Eladó regénytár.** Dr Baditz Miskolc
156
- Cserépkályha** eladó. Gróf Andrássy
Gyula-u 34 3-4-ig.
- Uj hordók** kapnak Kun Sándornál.
Ferenc-u. 12. 220
- Elköltözés** miatt nagyon olcsón,
négyezer pengőért eladó az Arpád ve-
zér utca mellékutcájában Peterdi-utca
11. alatti levő kertés azonnal beköltöz-
hető ház. Kizárólagos megbízottam
Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 225

Allás: nyec

- Magános** férfi házvezetőnt keres
azonnalra. Rét-utca 18. 224
- Mindenest,** ki főzőshöz ért, jó bizo-
nyítvánnyal felveszek. Posa Lajos-utca
2. Közkórházzal szemben. 229

Allás: keces

- Öskeresztény** kereskedelmi érettségi-
vel és háztartási tanári képesítéssel
rendelkező, magyar, román, német
nyelvet tudó, állást keres. Pray György
utca 5. 223

Lakás

- Kiadó** azonnalra szoba-konyhás la-
kás, csinosan burorozva, élekmarraval.
Erdeklődni Szöllős-utca 18. alatti, ház-
tulajdonosnál. 221

Elveszett

- Elveszett** aranykarkötő briliáns és
zafir kövekkel. Megtaláló hozza Szal-
márnémeti-utca 4. alá Törökékhez, jutal-
mát kap. 222

Oktatás

- Középkolások** magánoktatását vál-
talja perfekt román komoly tanerő.
Cim a kiadóban. 236

**Kávéházakban és vendéglőkben kérj
Magyar Lapok-ot!**

**Készült a Szent László-nyomda r. t.
körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi
Dezso-utca 5. szám.**

**KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.**

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád felelős kiadó:
Dr. Scheffler Ede
Szent László-nyomda-
/Károlyi-utca